



CONCLUSIONS SUBSEU

Ajuntament de Gavà

Converses en relació amb els drets i el propi cos

27 de maig de 2022
NOU ESPAI SANT JORDI
GAVÀ



Ajuntament
de Gavà

COMISSIÓ: "SALUT"

DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Aquesta activitat s'ha emmarcat dins les jornades de commemoració del Dia Internacional de la Salut de les Dones. Aquestes jornades s'han centrat en l'abordatge de la salut reproductiva i dels drets sexuals i del propi cos, fent especial èmfasi en algunes malalties i pràctiques que pateixen les dones i que encara estan invisibilitzades, i en reivindicar els drets en relació a la salut i la sexualitat femenina, que de nou es troben en el centre del debat per estar amenaçats i posats en dubte.

L'activitat ha estat una xerrada amb expertes en aquest àmbit; la Carme Valls, metgessa experta en salut de les dones i desigualtats de gènere en salut i la Jéssica Fernández i l'Anna Segura, membres de l'associació catalana d'endometriosis i pacients d'aquesta malaltia, que han pogut aportar l'experiència pròpia al debat. La xerrada ha estat doncs, una exposició de cadascuna, sense persona moderadora de la taula, on hna aportat en un temps concret la seva expertesa i coneixement. Al final, s'ha deixat un espai per al debat i les preguntes del públic assistent.

L'objectiu de l'activitat ha estat generar un debat entorn a les conseqüències que pateixen les dones a causa d'una medicina construïda sota la mirada masculina, que ha investigat les manifestacions i simptomatologies en els homes, extrapolant els resultats a les dones sabent que els processos de recuperació, tractaments o símptomes no són els mateixos. A més a més, s'ha focalitzat el debat en visibilitzar l'endometriosis, una malaltia crònica, infradiagnosticada i incapacitant, i pràctiques com la violència obstètrica, relacionada amb la infantilització de les dones en els processos mèdics i la naturalització dels seus malestars i dolors, traient poder de decisió i agència sobre el seu propi cos.

OBJECTIUS DE L'ACTIVITAT

- Commemorar el Dia Internacional de la Salut de les Dones amb un debat entorn al biaix de gènere a la medicina.
- Visibilitzar la necessitat de tractar, estudiar i fer recerca sobre les malalties que afecten a homes i dones de manera diferenciada, per no generar desigualtats en salut.
- Visibilitzar malalties i experiències pròpies de les dones en l'àmbit de la salut.
- Tractar el tema dels drets sexuals i reproductius des d'una perspectiva de gènere i dels drets humans.



- Sensibilitzar al voltant de la importància del coneixement i autoconeixement del propi cos, i de l'empoderament per reivindicar els drets sexuals i reproductius de les dones.

NOMBRE DE PERSONES QUE HAN PARTICIPAT

A la xerrada hi han participat aproximadament un total de 27 persones, 1 home i 26 dones.

Han participat membres de l'entitat local Associació de Dones Clara Campoamor, també treballadores dels Centres de Salut municipals, usuàries del Servei d'Informació i Atenció a les Dones i ciutadania en general.

CONCLUSIONS

La xerrada ha girat entorn a explicar les diferències en salut entre homes i dones i en evidenciar les mancances de la medicina i la investigació mèdica alhora de tenir en compte aquesta diferenciació i donar-hi una resposta adequada. També hi ha hagut dues intervencions sobre la vivència personal de l'endometriosi.

El primer biaix de gènere en la medicina ha estat l'exclusió de les dones dels treballs de recerca. Cap als anys 90 als Estats Units, una doctora va posar de manifest que els problemes cardiovasculars havien tingut resultats catastròfics per a les dones en quant a tractaments, simptomatologia o intervenció, perquè aquestes no havien estat incloses en els estudis fins el moment i per tant, la resposta donada era inadequada. D'aquí que es va implementar una política pública que definia que amb diners públics, no es podria fer recerca que no inclogués les dones o les minories ètniques en els estudis.

El segon biaix de gènere ha estat el fet de no estudiar les malalties o afeccions pròpies de les dones o de les persones amb úter. La menstruació n'és un exemple. Sempre s'ha acceptat que el dolor menstrual és quelcom normal i natural, quan no és així. La regla no hauria de fer mal ni abans ni durant el període, i en tot cas, poder passar la molèstia amb un antiinflamatori comú. Ens han fet aguantar el dolor perquè totes ho hem passat i per la construcció d'un imaginari col·lectiu ple de mites al voltant de la menstruació i la ciclicitat de les dones. Una de les coses que va passar amb la vacuna contra la Covid-19, no fou precisament que no s'incloguessin dones en els estudis per elaborar totes les vacunes, que realment es feu al 50%, sinó que a ambdós sexes se'ls van preguntar les mateixes coses, òbviament en base a un model masculí. És a dir, que no es va preguntar per la menstruació, ni sobre possibles efectes sobre qüestions que només pateixen les dones.

«Igual que la violència masclista és freqüent però no és normal, el dolor menstrual és freqüent però no és normal»



En el cas de la ginecologia, apunta, que només s'ha estudiat el part, és a dir, que la medicina només ha estat preparada per afrontar el procediment per reproduir l'espècie. Un cop la dona ja ha parit i portat al món una persona, ja es torna a deixar de banda la seva salut: del postpart, la depressió postpart, la tiroïditis postpart, etc...són processos que no s'acompanyen i que no es saben abordar probablement perquè ja no ha interessat estudiar.

En quant al dolor, s'ha parlat que els homes són més propensos a patir malalties agudes i les dones estan més afectades per malalties cròniques associades al dolor, en el qual també intervenen condicions socials derivades del seu rol com a cuidadores i en les tasques de la llar: mals d'esquena, esgotament, dobles jornades, etc. També es troben diferències en el fet d'emmalaltir. Encara no se sap la causa però se sap que les dones tenen una immunitat més bona que els homes. Això és positiu però també té una part negativa i és que són més propenses a patir malalties autoimmunes. Aquestes són malalties que estan influenciades per la falta d'hormones o l'excés d'estrògens que poden donar lloc a l'artritis, lupus, tiroïditis, etc.

Podríem dir que un tercer biaix és que aquestes diferències no s'expliquen als futurs metges i metgesses, amb la qual cosa ens trobem que a les consultes primàries es medicalitza molt més un sexe (femení) que l'altre en base a estereotips de gènere: antidepressius, sedants, pastilles per dormir, etc.

Un repte important és doncs, estudiar les malalties pròpies de les dones i les diferències biològiques entre els sexes per donar la resposta més adequada possible, així com també, incloure les dones en els estudis però les dones de totes les condicions, ja que també s'ha apuntat que les dones grans tampoc són tingudes en compte. En una època en que l'esperança de vida cada cop és més llarga, s'ha de mirar d'aconseguir la millor qualitat de vida possible.

En parlar específicament de l'endometriosis s'ha apuntat que intervenen diferents factors i que és una malaltia hormonal, autoimmuna i ambiental. Cuidar el medi ambient és cuidar la salut de les dones. Tot i que manifesten que cada cas d'endometriosis afecta de manera diferent i els tractaments poden anar bé per uns casos però no per altres, les vivències viscudes tenen en comú algunes coses: que el diagnòstic ha sigut molt tardà (10-15 anys), dolor paralitzant, incomprensió, culpa, inseguretat, frustració, afectació de la vida quotidiana en general, acceptació i normalització del dolor, mala atenció mèdica (no detecció en reiterades revisions, mal tracte, estereotips, anticonceptius però sense diagnòstic ...), i alleugeriment en conèixer el diagnòstic i ser compreses.

Hem de construir una ciència de la diferència ben feta, d'obligatorietat en els currículums universitaris, demanant l'expressa perspectiva de gènere en els treballs de recerca que s'hi demanin. S'ha de millorar la formació continuada de personal mèdic, així com millorar les seves condicions laborals per poder-hi fer front de manera adequada. S'ha destacat la importància de la pressió social per incorporar temes en les agendes polítiques, però cal seguir lluitant per una societat més justa i igualitària ja que el menyspreu social cap a les dones i la misogínia és un problema social greu.

